Zutphen

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Zutphen

Nr. 530865

16 november

2026

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2026

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders met nummer 1335275;

gelezen het advies van de Brede Adviesraad Sociaal Domein van 23 juni 2026;

overwegende dat:
- het gewenst is regels te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 over de ondersteuning bij het versterken van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;
- inwoners een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;
- van inwoners verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;
- inwoners die zelf dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;

gelet op artikel(en) 2.1.3, 2.1.4, eerste tot en met vierde lid en zesde lid, 2.1.4a, eerste, tweede, vijfde en zesde lid, 2.1.4b, tweede lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.1.7, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en 3.8, tweede lid en 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

b e s l u i t :

vast te stellen de:

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2026

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. algemeen gebruikelijke voorziening: een voorziening die:
   - niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
   - daadwerkelijk beschikbaar is;
   - een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat is tot zelfredzaamheid of participatie, en
   - financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau;

b. algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en/ of mogelijkheden van de gebruiker, toegankelijk is en dat gericht is op maatschappelijke ondersteuning;

c. andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de wet;

d. budgetbeheerder: de persoon die het persoonsgebonden budget beheert, die daadwerkelijk zorg draagt voor de afhandeling van het persoonsgebonden budget;

e. budgethouder: de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is toegekend en voor wie de ondersteuning is geïndiceerd;

f. bijdrage: bijdrage als bedoeld in de artikelen 2.1.4 en 2.1.4a van de wet;

g. CAK: het Centraal Administratie Kantoor, zoals vermeld in artikel 6.1.1, eerste lid van de Wet langdurige zorg;

h. cliënt: belanghebbende;

i. college: het college van burgemeester en wethouders;

j. eigen kracht: het vermogen van de cliënt om zelf tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie, of tot een oplossing voor zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang te komen;

k. gebruikelijke hulp: de hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de partner, ouders, inwonende kinderen en/ of andere huisgenoten;

l. gemeente: de gemeente Zutphen;
m. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft;
n. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet;
o. ingezetene: persoon die met een adres in een gemeente staat ingeschreven in de Basisregistratie Personen en woonplaats heeft in die gemeente;
p. mantelzorger: iemand die hulp biedt zoals beschreven in artikel 1.1.1, eerste lid van de wet;
q. melding: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet;
r. partner: geregistreerd partner, echtgenoot;
s. persoonlijk plan: plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a. tot en met g. van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
t. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet;
u. sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt, zoals vrienden, kennissen, buren en/ of collega's;
v. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
w. zorg in natura: een voorziening in de vorm van goederen in bruikleen of in eigendom of als persoonlijke dienstverlening.

Hoofdstuk 2 Melding, onderzoek, aanvraag en besluit

Artikel 2:1 Melding en onderzoek

1. Een hulpvraag kan door of namens de cliënt vormvrij bij het college worden gemeld.
2. Een cliënt die maatschappelijke opvang of een vorm van beschermd wonen nodig heeft kan zich ook rechtstreeks melden bij het gemeentebestuur van Deventer.
3. Als de cliënt daarom verzoekt, zorgt het college voor ondersteuning bij het verhelderen van de ondersteuningsbehoefte.
4. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk. Daarnaast wijst het college de cliënt op:
   a. de mogelijkheid om gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning;
   b. de mogelijkheid om binnen zeven dagen na de melding een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid van de wet te overhandigen. Als de cliënt daarom verzoekt, zorgt het college voor ondersteuning bij het opstellen van een persoonlijk plan.
5. Als een onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2 van de wet nodig is, dan geeft de cliënt het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
6. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet.
7. Bij het onderzoek stelt het college de identiteit van de cliënt vast aan de hand van een geldig identiteitsbewijs.
8. Als de cliënt en de ondersteuningsvraag genoegzaam bekend zijn, kan het college in afwijking van het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een onderzoek.
9. Bij het onderzoek wordt de cliënt geïnformeerd over de keuze tussen een maatwerkvoorziening in natura of in de vorm van een pgb en de gevolgen daarvan.
10. Het college informeert de cliënt of zijn vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
11. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.
12. Het college kan nadere regels stellen omtrent het onderzoek als bedoeld in dit hoofdstuk.

Artikel 2:2 Inhoud onderzoek

1. Het onderzoek wordt zo snel mogelijk maar uiterlijk binnen 6 weken na ontvangst van de melding uitgevoerd. Dit gebeurt in samenspraak met de cliënt, al dan niet samen met zijn vertegenwoordiger, mantelzorger en/ of andere personen.
2. De volgende factoren maken in ieder geval deel uit van het onderzoek en vormen de basis van het gesprek:
   a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
   b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;

c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
g. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
h. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
i. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet verschuldigd zal zijn, en
j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.

3. Als de cliënt een persoonlijk plan, als bedoeld in artikel 2.1, derde lid, onder b., aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek.

Artikel 2:3 Advisering

1. Het college vraagt een daartoe door hem aangewezen adviseur om advies, als dat advies naar het oordeel van het college nodig is voor een zorgvuldig onderzoek rond een melding, aanvraag of heronderzoek.
2. De adviseur moet, afhankelijk van de vereisten van het onderzoek, aantoonbaar beschikken over:
   a. sociaal-medische kennis op het niveau van een arts, en/ of
   b. ergonomische kennis, en/ of
   c. bouwkundige/ -technische kennis, en/ of
   d. gedragswetenschappelijke kennis.

Artikel 2:4 Onderzoek, verslag en termijn

1. Binnen 6 weken na de bij het college gedane melding verstrekt het college aan de cliënt of zijn vertegenwoordiger in tweevoud een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek (het onderzoeksverslag).
2. Het college kan de onderzoekstermijn mondeling of schriftelijk verlengen. Als de cliënt het met de verlenging niet eens is, kan hij een aanvraag indienen bij het college na deze 6 weken.
3. Als de cliënt vindt dat het onderzoeksverslag niet compleet is, dan kan hij het onderzoeksverslag aanvullen.
4. Als de cliënt vindt dat hij in aanmerking komt voor een andere maatwerkvoorziening, dan in het onderzoeksverslag staat vermeld, dan kan hij dit aangeven op het onderzoeksverslag.

Artikel 2:5 Aanvraag

1. Een aanvraag wordt ingediend door middel van een daartoe door het college vastgesteld (digitaal) formulier. Een door cliënt ondertekend onderzoeksverslag kan ook worden gezien als een aanvraag.
2. Het college geeft de beschikking binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.
3. Als het college niet binnen twee weken de beschikking kan geven, dan krijgt de cliënt hiervan schriftelijk bericht. Daarbij wordt een zo kort mogelijke termijn genoemd, waarbinnen de cliënt de beschikking tegemoet kan zien.

Artikel 2:6 Inhoud beschikking

1. Het college legt de beslissing om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken vast in een beschikking.
2. In de beschikking, waarbij een maatwerkvoorziening wordt verstrekt, staat altijd vermeld of deze als zorg in natura of als een pgb wordt verstrekt.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van zorg in natura staat in de beschikking altijd vermeld:
   a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. de ingangsdatum en duur van de verstrekking;

c. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is;
d. door wie de voorziening wordt geleverd;
e. indien van toepassing: welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn, en
f. of de voorziening in bruikleen of in eigendom wordt verstrekt.

4. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb staat in de beschikking altijd vermeld:
   a. aan welk doel het pgb moet worden besteed;
   b. welke kwaliteitseisen gelden voor het besteden van het pgb;
   c. wat de hoogte van het pgb is en hoe deze is bepaald;
   d. welke voorwaarden aan het pgb verbonden zijn;
   e. de duur van de voorziening, en
   f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is.

Hoofdstuk 3 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Artikel 3:1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Personen, al dan niet woonachtig in de gemeente, die als mantelzorger ondersteuning bieden aan een inwoner uit de gemeente kunnen jaarlijks in aanmerking komen voor een blijk van waardering.
2. Het college stelt nadere regels vast waaruit de jaarlijkse blijk van waardering bestaat en aan welke voorwaarden moet worden voldaan om hiervoor in aanmerking te komen.

Hoofdstuk 4 Maatwerkvoorzieningen

Artikel 4:1 Criteria maatwerkvoorziening algemeen

1. Het college neemt het verslag van het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4, als uitgangspunt bij het beoordelen van een aanvraag voor een maatwerkvoorziening.
2. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen in zijn zelfredzaamheid of participatie, als de cliënt de beperkingen niet kan verminderen of wegnemen door gebruik te maken van:
   a. eigen kracht, en/ of
   b. gebruikelijke hulp, en/ of
   c. mantelzorg, en/ of
   d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk, en/ of
   e. algemeen gebruikelijke voorzieningen, en/ of
   f. algemene voorzieningen, en/ of
   g. andere voorzieningen, en/ of
   h. andere voorliggende wetgeving.

3. Bij het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onder b. van de wet beoordeelt het college of er gebruikelijke hulp van huisgenoten als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid 1 van de wet beschikbaar is.
4. Huisgenoten van de cliënt zijn verplicht, als zij daarom gevraagd worden, aan het college de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van het onderzoek, alsmede bij heronderzoek.
5. Bij de beoordeling als bedoeld in het tweede lid, onder b. wordt, voor zover daartoe aanleiding is, rekening gehouden met:
   a. de samenstelling van de leefeenheid van de cliënt en diens huisgenoot of huisgenoten;
   b. de aard van de relatie tussen de cliënt en diens huisgenoot of huisgenoten;
   c. de inhoudelijke aard, de omvang en de complexiteit van de ondersteuningsbehoefte van de cliënt;
   d. de beschikbaarheid en de praktische, lichamelijke en geestelijke mogelijkheden van de huisgenoot of de huisgenoten voor het ondersteunen van de cliënt bij diens zelfredzaamheid en participatie dan wel het zich handhaven in de samenleving;
   e. de mate waarin en de wijze waarop de cliënt voorafgaand aan de melding is ondersteund door diens huisgenoot of huisgenoten op het terrein van zelfredzaamheid en participatie dan wel het zich handhaven in de samenleving;
   f. overige relevante omstandigheden van de huisgenoot of huisgenoten van de cliënt die redelijkerwijs van invloed kunnen zijn op de mogelijkheid om de cliënt hulp te bieden op het terrein van zelfredzaamheid en participatie dan wel het zich handhaven in de samenleving.

6. Het college kan gedurende de looptijd van een maatwerkvoorziening een (her)onderzoek uitvoeren om te beoordelen of deze, gelet op de actuele situatie van de cliënt, nog passend en noodzakelijk

is. Dit heronderzoek kan ertoe leiden dat het college de maatwerkvoorziening in stand laat, wijzigt of beëindigt.

7. Het college kan nadere regels vaststellen over de maatwerkvoorzieningen die op grond van dit hoofdstuk beschikbaar zijn.
8. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst compenserende voorziening.

Artikel 4:2 Weigeringsgronden maatwerkvoorziening algemeen

Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:

a. als voor de problematiek die aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van andere wet- en/ of regelgeving bestaat;
b. als de cliënt een indicatie heeft voor zorg met verblijf op grond van de Wet langdurige zorg of er redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt daarvoor in aanmerking komt, maar weigert mee te werken aan het verkrijgen van een besluit hierover;
c. als de voorziening op therapeutische basis wordt aangevraagd of een therapeutisch doel dient;
d. als de cliënt de gevraagde voorziening na de melding en vóór de datum van de beschikking heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven of de noodzaak en passendheid van de voorziening en de gemaakte kosten achteraf nog kan beoordelen;
e. als de gevraagde voorziening al eerder aan de cliënt is verstrekt op grond van enige wettelijke bepaling en de normale afschrijvingstermijn van die voorziening nog niet verstreken is. Tenzij de voorziening verloren is gegaan door omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen of de cliënt de restwaarde van de voorziening die verloren is gegaan geheel of gedeeltelijk vergoedt;
f. als deze niet hoofzakelijk op het individu is gericht;
g. als de voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met bestaande en bekende beperkingen en de te verwachten ontwikkelingen daarvan;
h. als de voorziening een anti-revaliderend karakter heeft, omdat de voorziening niet is gericht op het opheffen of verminderen van de beperkingen, ondersteuning bij zelfredzaamheid en/ of maatschappelijke participatie;
i. als deze niet langdurig noodzakelijk is;
j. als de cliënt niet zijn hoofdverblijf in de gemeente heeft.

Artikel 4:3 Aanvullende criteria woonvoorziening

In aanvulling op de criteria zoals vermeld in artikel 4.1 wordt een woonvoorziening enkel en alleen verstrekt onder de volgende voorwaarden:

a. bij bouwkundige aanpassingen aan de woning waarbij de verwachte kosten meer dan €5.000,- bedragen moet eerst een programma van eisen worden opgesteld en minstens twee offertes worden opgevraagd;
b. de woningeigenaar aan wiens woning een bouwkundige aanpassing wordt getroffen, moet direct na het voltooien van de werkzaamheden in het kader van de bouwkundige aanpassing, maar uiterlijk binnen 12 maanden na het toekennen van deze bouwkundige aanpassing, de werkzaamheden bij het college gereed melden;
c. het college beoordeelt allereerst of het resultaat ‘normale gebruik van de woning’ ook te bereiken is via een verhuizing naar een geschikte woning of gemakkelijker geschikt te maken woning (het zogeheten ‘primaat van verhuizen’). Het college past het primaat van verhuizen alleen toe als de aanpassing naar verwachting meer dan €7.500,- bedraagt;
d. een cliënt kan voor verhuis- en/ of inrichtingskosten in aanmerking worden gebracht als een woningaanpassing niet als goedkoopst compenserende voorziening is aan te merken;
e. bij het bepalen van al dan niet bouwkundige woonvoorzieningen houdt het college rekening met de belangen van huisgeno(o)t(en)/ mantelzorger(s), zoals bij tilliften en andere hulpmiddelen die door huisgeno(o)t(en)/ mantelzorger(s) bediend moeten worden.

Artikel 4:4 Weigeringsgronden voor een woonvoorziening

Geen woonvoorziening wordt verstrekt:

a. als de beperkingen voortkomen uit de aard van de in de woning gebruikte materialen, de slechte staat van het onderhoud of de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen;
b. voor hotel/ pension, trekkerswoonwagen, klooster, tweede woning, vakantie- en recreatiewoning en/ of ADL-clusterwoning;
c. als de cliënt zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen;
d. ten behoeve van woonruimte(n) die niet geschikt is (zijn) voor permanente bewoning;

e. als het om voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten gaat, anders dan een automatische deuropener, een hellingbaan, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeur, het aanbrengen van drempelhulp of vlonder of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte;
f. als de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding was op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor de verhuizing is;
g. als de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn beperkingen meest geschikte beschikbare woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is gegeven door het college;
h. als de noodzaak tot het treffen van een maatwerkvoorziening het gevolg is van achterstallig onderhoud dan wel slechts strekt ter renovatie van de woning of om deze in overeenstemming te brengen met de eisen die redelijkerwijs aan de woning mogen worden gesteld;
i. als de voorziening in het geval van nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden;
j. als de aan te passen woonruimte binnen vijf jaar niet meer bewoond mag worden of gesloopt gaat worden, tenzij de te verstrekken bouwkundige of woontechnische aanpassing niet meer dan €1.000,- bedraagt.

Artikel 4:5 Aanvullende criteria beschermd wonen

1. Als de cliënt door een psychische of psychosociale beperking 24 uur per dag toezicht en ondersteuning nodig heeft om voor zichzelf te zorgen, komt de cliënt mogelijk in aanmerking voor ondersteuning op maat in de vorm van beschermd wonen. Het gaat hierbij niet om een (acute) crisissituatie.
2. Beschermd wonen biedt een beschermde woonomgeving in een woonvorm waar continu begeleiding aanwezig of nabij is. De begeleiding is erop gericht, dat de cliënt op termijn weer zelfstandig kan (gaan) wonen. Onder een beschermde woonomgeving kan ook een woning worden verstaan waarbij begeleiding en toezicht in de directe nabijheid wordt geboden.
3. Als de cliënt beschermd wonen nodig heeft, gelden de regels die zijn vastgelegd in de geldende verordening en eventuele nadere (beleids)regels van het gemeentebestuur van Deventer.

Artikel 4:6 Aanvullende criteria opvang

1. Als een persoon zijn thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat is zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving, komt hij in aanmerking voor opvang.
2. De opvang is erop gericht, dat de cliënt zich op termijn weer kan redden in de samenleving.
3. Als de cliënt maatschappelijke opvang nodig heeft als gevolg van psychische of psychosociale problemen, gelden de regels die zijn vastgelegd in de geldende verordening en eventuele nadere regels van het gemeentebestuur van Deventer.
4. Als de cliënt opvang nodig heeft als gevolg van huiselijk geweld, gelden de regels die zijn vastgelegd in de geldende verordening en eventuele nadere (beleids)regels van het gemeentebestuur van Apeldoorn.

Artikel 4:7 Aanvullende criteria voor lokaal verplaatsen

1. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt alleen rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving met een maximum van 2.000 kilometer op jaarbasis.
2. Een individuele vervoersvoorziening die brandveilig gestald moet worden wordt alleen verstrekt als er een brandveilige stallingsruimte beschikbaar is.

Artikel 4:8 Aanvullende criteria voor huishoudelijke hulp

Voor het vaststellen van de inzet voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp wordt gebruik gemaakt van het laatstelijk door het bureau HHM opgestelde 'Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning'.

Hoofdstuk 5 Een persoonsgebonden budget

Artikel 5:1 Aanvraag voor een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget

Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een pgb, moet de cliënt, in aanvulling op wat is bepaald in artikel 2.5, een budgetplan indienen. In het budgetplan is in elk geval opgenomen:
a. de te treffen maatwerkvoorziening en het beoogde resultaat;
b. de voorgenomen uitvoering en uitvoerder daarvan;
c. wie de beoogd beheerder is van het pgb;
d. de kosten van de voorziening, uitgedrukt in aantal eenheden en tarief;

e. de kwalificaties van de uitvoering;
f. een motivering waarom een persoonsgebonden budget gewenst is.

Artikel 5:2 Aanvullende criteria persoonsgebonden budget

1. Het college kent in aanvulling op de criteria, zoals bepaald in artikel 4.1, een persoonsgebonden budget toe als naar het oordeel van het college het volgende is vastgesteld:
   a. beheer van het budget: de cliënt moet zelfstandig, of met hulp van iemand uit zijn sociale netwerk, een gemachtigde of een wettelijke vertegenwoordiger, in staat zijn om de taken zoals vastgelegd in het budgetplan uit te voeren en zijn eigen belangen goed te kunnen beoordelen;
   b. wens van de cliënt: de cliënt moet gemotiveerd aangeven dat hij een voorkeur heeft voor een pgb in plaats van zorg in natura;
   c. kwaliteit en veiligheid van de zorg: de zorg, hulpmiddelen of aanpassingen die met het pgb worden aangeschaft, moeten veilig, doelmatig en afgestemd op de behoeften van de cliënt zijn.

2. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken om betalingen uit het pgb voor ten hoogste dertien weken geheel of gedeeltelijk op te schorten als duidelijk is dat de cliënt het pgb in die periode anders ten onrechte kan inzetten.
3. Aanbieders die formele hulp bieden in het kader van de wet, in de vorm van een maatwerkvoorziening in natura of pgb, voldoen kwalitatief aan wat daarover is bepaald in de wet en in de meest recente inkoop- en aanbestedingsdocumenten in het kader van de wet, zoals door het college vastgesteld.

Artikel 5:3 Afwijzingsgronden persoonsgebonden budget

1. Een pgb mag niet worden besteed aan:
   a. kosten voor bemiddeling, tussenpersonen of belangenbehartigers;
   b. bemiddelings- of administratiekosten, coördinatie of voortgezette diagnostiek (zonder toestemming vooraf);
   c. reis- en parkeerkosten;
   d. kosten voor een feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering.

2. Overige afwijzingsgronden voor een pgb zijn:
   a. als in de drie jaren, voorafgaand aan de datum van het onderzoek, toepassing is gegeven aan artikel 2.3.10, eerste lid, onderdeel a., d., en e. van de wet;
   b. als er sprake is van ondersteunen in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet (crisishulp/ crisisopvang/ spoedhulp/ spoedopvang);
   c. als het pgb wordt besteed in het buitenland en de persoon langer dan 13 weken per jaar of een aaneengesloten periode langer dan zes weken daar verblijft, tenzij het college hiervoor vooraf expliciet toestemming heeft gegeven;
   d. als een gemachtigde of beheerder van het pgb tevens (beoogd) uitvoerder is van de met het pgb ingekochte ondersteuning;
   e. als de cliënt met het pgb een aanbieder wil inzetten die voorheen een (raam)overeenkomst had voor het leveren van zorg in natura, die is ontbonden vanwege aan de aanbieder toe te rekenen omstandigheden.

Artikel 5:4 Onderscheid formele en informele hulp

1. Bij het vaststellen van de hoogte van het pgb, wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp.
2. Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt door de volgende personen, met uitzondering van bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad van de cliënt:
   a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/ werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister en die beschikken over relevante diploma's die nodig zijn voor de uitoefening van de desbetreffende taken, of
   b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige Zonder Personeel (ZZP). Een ZZP'er moet ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/ werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister en beschikken over relevante diploma's die nodig zijn voor de uitoefening van de desbetreffende taken.

3. Informele hulp is:
   a. hulp die geboden wordt door personen, al dan niet uit het sociale netwerk, die niet voldoen aan de criteria als vermeld in het tweede lid;

b. hulp die geboden wordt door personen die voldoen aan de criteria als vermeld in het tweede lid, maar bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad zijn van de cliënt.

Artikel 5:5 Hoogte persoonsgebonden budget

1. De hoogte van het tarief van het pgb bedraagt voor:
   a. Woonvoorzieningen en hulpmiddelen:
      i. maximaal het bedrag van de goedkoopst compenserende voorziening in natura bij de leverancier waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, zo nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering, of
      ii. maximaal het bedrag van de kosten volgens de door het college geaccepteerde offerte als de gemeente voor de betreffende zaak geen overeenkomst heeft gesloten;
      iii. bij voorzieningen waarbij de verwachte kosten meer dan €5.000,- bedragen, worden tenminste twee offertes opgevraagd en kan een programma van eisen worden opgesteld;
      iv. als het gaat om hulpmiddelen die zijn opgenomen in de raamovereenkomst Wmo-hulpmiddelen 2024-2028 wordt het pgb als volgt berekend:
         - pgb bedrag volwassenen: het huurbedrag van de raamovereenkomst berekend over een afschrijvingstermijn van zeven jaar;
         - pgb bedrag kinderen: het huurbedrag van de raamovereenkomst berekend over een afschrijvingstermijn van vijf jaar;

   b. Huishoudelijke hulp:
      i. formele huishoudelijke hulp: 100% van het tarief van de door de gemeente gecontracteerde ondersteuning in natura bij een schoon huis;
      ii. informele huishoudelijke hulp: minimaal het minimumloon, zoals bedoeld in de Wet minimumloon, vermeerderd met de vakantietoeslag en compensatie voor verlofuren, als sprake is van een arbeidsovereenkomst;

   c. Begeleiding en persoonlijke verzorging:
      i. formele hulp: 100% van het tarief van de door de gemeente gecontracteerde begeleiding bij activiteiten in natura;
      ii. informele hulp in de vorm van begeleiding individueel licht en persoonlijke verzorging: minimaal het minimumloon, zoals bedoeld in de Wet minimumloon, vermeerderd met de vakantietoeslag en compensatie voor verlofuren, als sprake is van een arbeidsovereenkomst;
      iii. informele hulp in de vorm van begeleiding groep licht: minimaal het minimumloon, zoals bedoeld in de Wet minimumloon, vermeerderd met de vakantietoeslag en compensatie voor verlofuren, als sprake is van een arbeidsovereenkomst;

   d. Respijtopvang: formele hulp: 100% van het tarief van de door de gemeente gecontracteerde respijtopvang in natura;
   e. Vraagafhankelijk vervoer:
      i. niet-gecontracteerde taxivervoerder: maximaal het geldende tarief conform de regeling maximumtarief en bekendmakingen tarieven taxivervoer tot een maximum van 2.000 kilometer per jaar;
      ii. eigen vervoer (alternatief Plus OV): maximaal de fiscaal vrijgestelde vergoeding per kilometer tot een maximum van 2.000 kilometer per jaar;

   f. Routegebonden vervoer (vervoer van en naar dagbesteding) bij een niet-gecontracteerde taxivervoerder: 100% van het tarief van de door de gemeente gecontracteerde aanbieder van vervoer van en naar dagbesteding.

2. Als de budgethouder werkgeverslasten moet afdragen, wordt het tarief van het pgb met deze lasten verhoogd.
3. Als het op basis van het eerste lid vastgestelde pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen voorziening te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de voorziening hiermee bij tenminste één aanbieder kan worden ingekocht.
4. Het college kan nadere regels vaststellen over de hoogte van het pgb.

Hoofdstuk 6 Financiële tegemoetkoming

Artikel 6:1 Financiële tegemoetkoming

1. Een cliënt komt in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming als dit een passende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid en participatie en het om één van de volgende voorzieningen gaat:

a. de kosten voor verhuizing en herinrichting. De hoogte is gebaseerd op marktonderzoek naar de kosten voor verhuizing en de Nibud-normen voor stoffering;
b. de kosten voor een sportvoorziening;
c. de kosten voor een elektrische fiets. De hoogte is gebaseerd op:
   - de gemiddelde aanschafprijs van een sobere maar adequate elektrische fiets, nieuw of tweedehands, zoals deze blijkt uit door het college periodiek uitgevoerd marktonderzoek;
   - een afschrijftermijn van zeven jaar;
   - een opslag voor onderhoud en verzekering over de afschrijftermijn.

2. Het college stelt de hoogte van de financiële tegemoetkoming vast in nadere regels.

Hoofdstuk 7 Bijdragen

Artikel 7:1 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening, zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor een pgb wordt verstrekt.
2. Voor de niet in het derde tot en met achtste lid vermelde maatwerkvoorzieningen bedraagt de hoogte van de bijdrage voor een of meerdere voorzieningen tezamen het landelijk vastgestelde tarief voor de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënt tezamen.
3. De hoogte van de bijdrage voor de maatwerkvoorziening voor het vraagafhankelijk vervoer is per rit gelijk aan van de door de gemeente gecontracteerde vervoer geldende opstaptarief plus een tarief vermenigvuldigd met het aantal gereisde kilometers.
4. De bijdrage in de kosten voor de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen worden vastgesteld conform het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.
5. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van het pgb.
6. De hoogte van de bijdrage in de kosten voor maatschappelijke opvang wordt door het gemeentebestuur van (de centrumgemeente) Deventer vastgesteld.
7. Als een maatwerkvoorziening of pgb wordt verstrekt voor een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is de bijdrage in de kosten verschuldigd door:
   a. de onderhoudsplichtige ouders, en
   b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.

8. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid is geen bijdrage in de kosten verschuldigd bij of voor:
   a. een maatwerkvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming voor verhuizing en herinrichting of voor een sportvoorziening;
   b. aanpassingen in een gemeenschappelijke ruimte;
   c. rolstoelen.

Artikel 7:2 Ritbijdrage vraagafhankelijk vervoer

1. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid van de wet wordt voor gebruik van vraagafhankelijk vervoer een ritbijdrage gevraagd. Deze ritbijdrage bestaat uit een opstaptarief en een kilometertarief.
2. Binnen het vraagafhankelijke vervoer wordt er onderscheid gemaakt in tarieven voor lokaal verplaatsen en bovenlokaal verplaatsen:
   a. lokaal verplaatsen: voor vervoer over maximaal 20 kilometer binnen een reisgebied van 20 kilometer vanaf het adres waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft, wordt een ritbijdrage gevraagd van €0,24 km met een opstaptarief van €1,30; dit tarief geldt ook voor vervoer in het kader van ziekenbezoek naar de ziekenhuizen in Apeldoorn, Deventer en Doetinchem;
   b. bovenlokaal verplaatsen: voor het vervoer over een afstand van 20 tot 40 kilometer vanaf het adres waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft, wordt een ritbijdrage gevraagd van €2,44 per km met een opstaptarief van €1,30.

3. De ritbijdrage geldt ook voor de sociale begeleider. Een medisch begeleider betaalt geen ritbijdrage.
4. Een minderjarige tot 4 jaar reist gratis mee; een minderjarige van 4 tot 12 jaar met een Wmo-indicatie krijgt op het totale tarief van de ritbijdrage een korting.

Artikel 7:3 Vervoer van en naar dagbesteding (routegebonden vervoer)

1. Voor het routegebonden vervoer van en naar een geïndiceerde maatwerkvoorziening is het hebben van een vervoerpas niet verplicht.
2. Voor vervoer van en naar dagbesteding betaalt de cliënt geen kilometertarief en geen opstaptarief.

Hoofdstuk 8 Toezicht en handhaving

Artikel 8:1 Toezicht

1. Het college wijst een toezichthouder aan die belast is met het houden van toezicht op de algemene voorwaarden voor de inkoop Wmo, zoals door het college vastgesteld, en de naleving van rechtmatige uitvoering van de wet, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de voorziening.
2. Het college kan nadere regels vaststellen over de bevoegdheden van de toezichthouder.

Artikel 8:2 Maatregelen onterechte toekenning voorzieningen en wangedrag

1. Een cliënt die een aanvraag heeft ingediend of aan wie een voorziening is verstrekt, moet zo snel mogelijk schriftelijk aan het college melden als er feiten of omstandigheden zijn die het recht op de voorziening kunnen beïnvloeden.
2. Het college kan een besluit, genomen op grond van deze verordening, geheel of gedeeltelijk herzien of intrekken als een van de situaties in artikel 2.3.10, eerste lid van de wet zich voordoet.
3. Als de cliënt een met het pgb aangeschafte voorziening binnen de afschrijvingstermijn niet meer gebruikt:
   a. wordt de restwaarde van de voorziening verrekend met een nieuw toe te kennen pgb;
   b. wordt bij een eventueel nieuw toe te kennen pgb voor instandhoudingkosten voor de nog niet verstreken termijn verrekend met de nieuw toe te kennen instandhoudingkosten.

4. Een besluit tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het budget binnen zes maanden na verlening niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
5. Als het recht op een voorziening is ingetrokken, kan op basis daarvan een al uitbetaald pgb worden teruggevorderd met terugwerkende kracht tot uiterlijk de datum dat het recht is ingetrokken.
6. Bij herhaald en ernstig wangedrag bij het ontvangen van diensten dan wel herhaalde onzorgvuldige omgang met verstrekte voorzieningen, kan het college al dan niet tijdelijke maatregelen voor de cliënt treffen ter bescherming van de medewerker van een aanbieder dan wel voorkomen van (verdere) schade.

Hoofdstuk 9 Kwaliteit en klachten

Artikel 9:1 Kwaliteitseisen en bestrijding oneigenlijk gebruik

1. Aanbieders die formele hulp bieden in het kader van de wet in de vorm van een maatwerkvoorziening in natura of pgb, voldoen kwalitatief aan wat daarover is bepaald in de wet en in de meest recente inkoopdocumenten in het kader van de wet, zoals door het college vastgesteld.
2. In aanvulling op het eerste lid moet een aanbieder die formele hulp biedt in ieder geval voldoen aan de volgende kwaliteitseisen:
   a. verleent verantwoorde hulp (ondersteuning op goed niveau, veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht en afgestemd op de reële behoefte van de cliënt);
   b. organiseert zich op zodanige wijze en voorziet zich zodanig van personeel en materieel dat dit leidt tot verantwoorde hulp;
   c. beschikt over een systeem voor dossiervorming;
   d. werkt met een uitvoeringsplan, evaluatie en een urenregistratie;
   e. werkt met medewerkers die beschikken over een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG);
   f. beschikt over een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling en houdt zich daaraan;
   g. beschikt over een klachteninstantie;
   h. heeft een vastgesteld privacy beleid en houdt zich daaraan.

3. Informele hulp moet kwalitatief voldoen aan de volgende voorwaarden:
   a. er wordt verantwoorde zorg verleend (ondersteuning op goed niveau, veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht en afgestemd op de reële behoefte van de cliënt);
   b. de zorg aan de cliënt leidt niet tot overbelasting van de persoon die behoort tot het sociale netwerk;
   c. de persoon die behoort tot het sociale netwerk oefent op geen enkele wijze druk uit op de cliënt bij de besluitvorming om over te gaan tot uitbetaling;

4. Individuele en groepsbegeleiding (beiden basis en complex) kunnen niet informeel worden aangeboden.
5. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

6. Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorziening, alsook de bestedingen van een pgb, worden gebruikt of besteed voor het doel waarvoor ze is verstrekt.

Artikel 9:2 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de voorziening stelt het college vast:
   a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan van een overeenkomst met een derde, of
   b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
      1°. een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met een derde, en
      2°. de vaste prijs, als bedoeld hiervoor onder a..

2. Het college stelt de prijzen, als bedoeld in het eerste lid, vast:
   a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die voorziening, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c. van de wet, en
   b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid van de wet, tussen degenen aan wie de voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.

3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijselementen:
   a. de kosten van de beroepskracht;
   b. redelijke overheadkosten;
   c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
   d. reis- en opleidingskosten;
   e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
   f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.

Artikel 9:3 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de levering van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onmiddellijk aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, als bedoeld in artikel 6.1 van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4. Het college kan nadere regels vaststellen over welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij het verstrekken van een voorziening.

Artikel 9:4 Klachtenregeling en medezeggenschap

1. Aanbieders zijn verplicht te beschikken over een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen.
2. Aanbieders met meer dan tien cliënten moeten een regeling vaststellen voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn voor de door hen ontvangen voorzieningen.

Hoofdstuk 10 Beleidsparticipatie

Artikel 10:1 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
3. Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van het bepaalde in het eerste en tweede lid.

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Artikel 11:1 Hardheidsclausule
Het college kan één of meer artikelen van deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang van het bieden van maatschappelijke ondersteuning, leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 11:2 Intrekking oude verordening
De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2025, zoals vastgesteld bij besluit van 24 september 2025, wordt ingetrokken.

Artikel 11:3 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de dag na de datum van bekendmaking.

Artikel 11:4 Overgangsrecht
1. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2020 totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
2. Een aanvraag die is ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2020 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, wordt afgehandeld op grond van deze verordening.
3. Het beslissen op een bezwaarschrift gericht tegen een besluit op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2020, gebeurt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2020 die daarvoor zijn geldigheid behoudt.

Artikel 11:5 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2026.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad van de gemeente Zutphen,
gehouden op: 15 oktober 2026

De voorzitter,
de griffier,

Toelichting bij Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Zutphen 2026

Algemene toelichting
De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is de kaderwet voor maatschappelijke ondersteuning. De wet verplicht de gemeenteraad om enerzijds periodiek een beleidsplan vast te stellen (artikel 2.1.2 Wmo) en anderzijds een verordening waarin de noodzakelijke regels voor de uitvoering van dat beleid en van de wet zijn opgenomen (artikel 2.1.3 Wmo).

In het beleidsplan worden de beleidskeuzes beschreven om zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang te bevorderen. Deze voorliggende verordening werkt dat beleid juridisch uit. Deze verordening legt vast op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, welke rol eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, sociale netwerk, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen en andere wetgeving spelen, en dat het college steeds de goedkoopst compenserende voorziening verstrekt.

Daarnaast regelt deze verordening de bijdragen in de kosten, de kwaliteitseisen voor voorzieningen, de verhouding tussen prijs en kwaliteit, de klachten- en medezeggenschapsrechten van cliënten en de wijze waarop ingezetenen – waaronder cliënten en hun vertegenwoordigers – bij de uitvoering van de Wmo worden betrokken, alsmede de regels ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen
Dit hoofdstuk bevat de omschrijvingen van de in deze verordening gehanteerde begrippen.

Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen
In dit artikel worden de begrippen die gebruikt worden in deze verordening omschreven. De meeste begrippen behoeven geen nadere toelichting. Waar dat wel nodig is, worden de begrippen hieronder toegelicht.

Bij a. algemeen gebruikelijke voorziening: bij de beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening gaat het niet om de individuele situatie van de cliënt, maar om de voorziening als zodanig. Onder “financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau” moet volgens de Centrale Raad van Beroep (hierna ook: CRvB) worden verstaan dat de voorziening naar algemeen aanvaarde maatschappelijke opvattingen onder de bevolking financieel gangbaar is. Het feitelijke inkomen of de schuldenpositie van de cliënt is daarbij niet relevant.

Bij c. andere voorziening: een andere voorziening is een voorziening die de cliënt kan ontvangen op grond van een andere wet dan de Wmo 2015, bijvoorbeeld de Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg.

Bij f. bijdrage: met “bijdrage” wordt bedoeld: de eigen bijdrage die de cliënt volgens de artikelen 2.1.4 en 2.1.4a Wmo 2015 moet betalen voor het gebruik van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget. De hoogte en duur van deze bijdrage zijn wettelijk en in de gemeentelijke verordening geregeld.

Bij g. CAK: het CAK (Centraal Administratie Kantoor) is de instantie die op grond van artikel 6.1.1, eerste lid van de Wet langdurige zorg, belast is met het vaststellen en innen van de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen, met uitzondering van opvang.

Bij h. cliënt: degene die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of pgb is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet.

Bij m. hoofdverblijf: omdat er bij het begrip ingezetene wordt gesproken over hoofdverblijf, is hier verduidelijkt wat hier onder wordt verstaan.

Bij n. hulpvraag: de hulpvraag is de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2 lid, eerste lid van de wet. Als iemand met behoefte aan maatschappelijke ondersteuning zich tot het college wendt, is het van belang dat het college allereerst onderzoekt wat de hulpvraag van betrokkene is. Wanneer de betrokkene zich voor het eerst meldt, is in veel gevallen niet op voorhand duidelijk of en in welke vorm het college in actie moet komen. Een zorgvuldig onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid van de wet is dan noodzakelijk.

Bij o. ingezetene: een ingezetene van Nederland kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening (artikel 1.2.1 van de wet) en het college beslist op een aanvraag van een ingezetene van de gemeente om een maatwerkvoorziening (artikel 2.3.5 van de wet). Uit de Memorie van Toelichting volgt dat een ingezetene zich voor een maatwerkvoorziening moet wenden tot het college van de gemeente waar hij woont. De term 'wonen' is niet verder uitgelegd. Uit de jurisprudentie bij de Wmo 2007 (CRvB 22-09-2010, nr. 09/1743 WMO) volgt dat het gaat om de feitelijke verblijfplaats. De inschrijving in de Basisregistratie Personen vormt daarbij een belangrijke aanwijzing, maar is niet doorslaggevend.

Bij q. melding: eenieder kan zich melden bij zijn gemeente met een hulpvraag. Door het melden maakt de cliënt de hulpvraag aan het college kenbaar. In vervolg op deze melding doet het college in samenspraak met de cliënt zo spoedig mogelijk onderzoek. Als een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een algemene voorziening of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een algemene voorziening, is er geen aanleiding om een onderzoek in te stellen.

Bij s. persoonlijk plan: in het plan kan de cliënt – al dan niet samen met zijn persoonlijke netwerk – de hulpvraag nader beschrijven en ook aangeven welke mogelijkheden of oplossingen hij zelf voor ogen heeft. Die informatie kan het college meenemen bij het onderzoek. Het opstellen van een persoonlijk plan kan de eigen regie en de betrokkenheid van het sociale netwerk van cliënten versterken.

Bij t. pgb: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken.

Hoofdstuk 2 Melding, onderzoek, aanvraag en besluit
Dit hoofdstuk bevat de regels voor de procedure van de eventuele aanvraag voor een maatwerkvoorziening. Deze procedure start op het moment dat de cliënt het college om hulp/ compensatie vraagt. Dit is de melding en de aanleiding voor de gemeente om onderzoek te doen.

Het onderzoek vormt de kern van de procedure in de Wmo 2015. De uitkomst van het onderzoek kan zijn dat er oplossingen zijn voor de hulpvraag waar de cliënt geen maatwerkvoorziening van de gemeente voor nodig heeft. Als de cliënt zich daarin kan vinden, stopt op dat moment de procedure. Het is echter ook mogelijk dat de cliënt na het onderzoek een aanvraag voor een maatwerkvoorziening doet.

Een cliënt kan de maatwerkvoorziening in natura ontvangen, maar ook in de vorm van een pgb als hij dat wenst. Daarmee kan hij zelf bepalen bij wie hij de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren wil inkopen.

Artikel 2:1 Melding en onderzoek
De cliënt doet een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, de hulpvraag. De melding is niet gebonden aan een vorm of locatie. De melding kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch worden gedaan en zowel op het stadhuis als bijvoorbeeld op locatie bij het sociale wijkteam. De melding kan door of namens de cliënt worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de cliënt als vertegenwoordiger kan optreden.

In het vierde lid is voor de volledigheid nog vermeld dat het college de ontvangst bevestigt, al blijkt dit ook uit artikel 2.3.2 lid 1 van de wet. Uit de Memorie van Toelichting blijkt bovendien dat het college het tijdstip van de melding moet registreren. Uit wet noch toelichting blijkt dat de bevestiging van de ontvangst van de melding schriftelijk moet. Vanwege de registratie en zorgvuldigheid wordt dit wel gedaan.

Artikel 2:2 Inhoud onderzoek
Het onderzoek vormt de kern van de procedure. De wet beschrijft in artikel 2.3.2, vierde lid wat er tijdens het onderzoek aan bod moeten komen. Het gesprek wordt in de wet niet expliciet genoemd, maar impliciet wordt er vanuit gegaan dat er persoonlijk contact plaatsvindt. In het eerste lid wordt benadrukt dat een gesprek deel uitmaakt van het onderzoek en dat de omgeving van de cliënt daar zoveel mogelijk bij betrokken wordt (samenspraak).

Artikel 2:3 Advisering
Om het onderzoek goed uit te voeren heeft het college de nodige deskundigheid in huis. Soms kan het echter ook nodig zijn om een extern advies te vragen. Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht geeft regels over (externe) advisering. In artikel 2:3 van deze verordening is concreet aangegeven dat het mogelijk is om extern advies in te winnen als dit nodig is voor het onderzoek. Afhankelijk van de situatie en welke deskundigheid vereist is, beslist het college welke adviesinstantie eventueel ingeschakeld wordt.

Artikel 2:4 Onderzoek, verslag en termijn
In artikel 2:4 is bepaald dat de weergave van het onderzoek ook een verslag van het gesprek bevat. Dit kan een beknopte weergave zijn van wat er besproken is. In de wet is bepaald dat het college de cliënt de uitkomsten van het onderzoek schriftelijk moet verstrekken.

Artikel 2:5 Aanvraag
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2:6 Inhoud beschikking
De cliënt moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de cliënt goed en volledig informeert. In dit artikel staat wat in ieder geval in de beschikking moet worden opgenomen.

Hoofdstuk 3 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Artikel 3:1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers
In dit artikel staat dat mantelzorgers voor een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking kunnen komen. Het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente (zie artikel 2.1.6 van de wet). Die mantelzorgers hoeven zelf dus niet in de gemeente te wonen. Verder is het begrip ‘cliënten’ breder dan alleen personen gebruik maken van Wmo-ondersteuning. Het kan ook gaan om personen die zich ooit gemeld hebben, maar waar geen Wmo-voorziening is uitgekomen. Wellicht mede dankzij de inzet van de mantelzorger. Ook die mantelzorgers kunnen in beginsel in aanmerking komen voor een jaarlijkse blijk van waardering. Het college stelt hiervoor nadere regels (regeling) vast, op grond van het tweede lid, waarmee de uitvoering hiervan verder bij het college ligt.

Hoofdstuk 4 Maatwerkvoorzieningen

Artikel 4:1 Criteria maatwerkvoorziening algemeen

In dit artikel zijn de algemene criteria beschreven die gelden om een maatwerkvoorziening te kunnen krijgen. Allereerst moet duidelijk zijn dat sprake is van beperkingen in de zelfredzaamheid en/ of participatie of, bij een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, van problemen bij het zich handhaven in de samenleving. Daarnaast moet duidelijk zijn dat oplossingen die de cliënt zelf kan inzetten om zijn zelfredzaamheid en participatie te verbeteren, zoals eigen kracht, gebruikelijke hulp en algemeen gebruikelijke voorzieningen, niet toereikend zijn om de beperkingen te compenseren. Op basis van het derde lid kan het college nadere regels (regeling) vaststellen. Het college kan bijvoorbeeld uitwerken welke regels gelden voor de beoordeling van de vraag of sprake is van eigen kracht of gebruikelijke hulp.

Voorzieningen die het college op grond van deze verordening verstrekt, moeten zowel compenserend als de goedkoopste voorziening zijn. Met het begrip compenserend wordt bedoeld: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat ze de voorziening meer compenserend maken, komen in principe niet voor vergoeding in aanmerking. De bruikbaarheid van een voorziening wordt niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald, maar is ook afhankelijk van de gebruiker. Ook is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau, wordt aangesloten bij een verantwoord niveau, maar ook niet meer dan dat. Als de cliënt een compenserende voorziening wenst die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening kan het college daarvoor een pgb verstrekken ter hoogte van de goedkoopst compenserende voorziening. De cliënt kan er dan voor kiezen om de extra kosten van de duurdere voorziening zelf te betalen.

Artikel 4:2 Weigeringsgronden maatwerkvoorziening algemeen
In dit artikel zijn de gronden opgenomen om een maatwerkvoorziening te weigeren. Dit is overigens geen kan-bepaling, omdat er staat ‘Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:’.
Deze weigeringsgronden behoeven geen nadere toelichting, op twee na, te weten: onder a. en onder h..

Bij a.: uit de wet blijkt niet dat andere wetten voorliggend zijn of dat de aanspraak op een andere wettelijke regeling kan leiden tot een afwijzing van de aanvraag op grond van de Wmo. Wel is in de wet geregeld dat de maatwerkvoorziening, voor zover daartoe aanleiding bestaat, wordt afgestemd op andere wetten (artikel 2.3.5, vijfde lid van de wet). Ook verstrekt het college alleen een maatwerkvoorziening als de cliënt niet op eigen kracht in staat is tot zelfredzaamheid en participatie of kan voorzien in de behoefte aan beschermd wonen of opvang (artikel 2.3.5, derde en vierde lid van de wet).

Het te gelde maken van aanspraken op grond van andere wettelijke regelingen wordt bij het toepassen van deze verordening gezien als een vorm van eigen kracht. Vandaar dat in dit artikel expliciet is geregeld dat het college geen maatwerkvoorziening toekent voor zover een andere wettelijke regeling in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien.

De Wmo 2007 kende in tegenstelling tot de Wmo 2015 wél een bepaling waarin was vastgelegd dat geen beroep op de Wmo open stond voor zover een voorziening op grond van een andere wet mogelijk is. Uit jurisprudentie die daarover is ontstaan volgt dat het college alleen rekening kan houden met een voorziening op grond van een andere wet (een voorliggende voorziening) als de cliënt daar echt aanspraak op heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening als de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of als vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Bij h.: van een cliënt mag verwacht worden dat deze bij verhuizingen of de aanschaf van voorzieningen rekening houdt met zijn beperkingen. Doet hij dat niet, dan kan het college een voorziening om die reden afwijzen. Bijvoorbeeld als een cliënt gaat verhuizen en het gelet op zijn medische situatie op dat moment voorzienbaar is dat hij beperkingen gaat ondervinden bij het normale gebruik van de woning. Deze bepaling biedt dan een grond om geen woonvoorziening toe te kennen. De Wmo 2015 geeft ten aanzien van de voorzienbaarheid niet meer ruimte dan onder de Wmo 2007. Er mag nog steeds niet van een cliënt gevraagd worden dat hij reserveert of andere maatregelen treft om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden, leiden tot een beroep op de Wmo (CRvB 22-08-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

Artikel 4:3 Aanvullende criteria woonvoorziening
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 4:4 Weigeringsgronden voor een woonvoorziening
In dit artikel zijn de gronden opgenomen om een woonvoorziening te weigeren. Dit is ook geen kan-bepaling, omdat er staat ‘Geen woonvoorziening wordt verstrekt:’. Het merendeel van de weigeringsgronden wordt hieronder toegelicht.

Bij a.: deze afwijzingsgrond is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen of als de ondervonden problemen te wijten zijn aan achterstallig onderhoud of aan de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als de cliënt goede pogingen heeft ondernomen om de gebreken door de verhuurder weg te laten nemen. Een uitzondering is ook mogelijk als er gelet op de gezondheidstoestand van de cliënt geen zicht is op opheffing van de gebreken binnen een redelijkerwijs aanvaardbaar tijdsbestek.

Bij b.: op basis van deze bepaling hoeft het college geen woningen aan te passen aan de beperkingen van een tijdelijk verblijvende bewoner. Hierbij kan gedacht worden aan het verblijf in hotels/ pensions, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen. Wel moet de gemeente in deze situaties voldoen aan haar compensatieplicht. Dit kan door het bieden van een alternatieve oplossing, zoals een verhuiskostenvergoeding. Het categorisch uitsluiten van aanpassingen in woonruimten die niet geschikt zijn voor permanente bewoning, is toegestaan volgens rechtbankuitspraken (ECLI:NL:RBARN:2008:BH0126 en ECLI:NL:RBROE:2010:BM6304).

Bij c.: het college treft alleen een voorziening in of aan een woning waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft. Dit betekent dat als de cliënt over meerdere woningen beschikt, er maar één woning wordt aangepast. Dit kan alleen anders zijn als sprake is van co-ouderschap. In dat geval kan een cliënt twee hoofdverblijven hebben, namelijk in de woning van zowel moeder als vader.

Bij d.: zie hierover bij b.

Bij e.: het college verstrekt geen voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten, anders dan de in deze bepaling genoemde voorzieningen. Dit is een verbijzondering van de bepaling onder f. dat de voorziening niet overwegend op het individu gericht is. Omdat het college wel verplicht is om de beperkingen van de cliënt te compenseren, kan er in de situaties waarin een voorziening in de gemeenschappelijke ruimte wordt geweigerd, wel een verhuiskostenvergoeding worden verstrekt.

Bij f.: als er in de verlaten woning geen problemen bij de zelfredzaamheid werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen en is men dus verhuisd naar een ongeschikte woning. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden. Er wordt een uitzondering gemaakt als een belangrijke reden voor de verhuizing aanwezig is. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk elders.

De beoordeling of sprake is van een belangrijke reden is afhankelijk van een weging van alle feiten en omstandigheden die van belang zijn. Er is alleen sprake van een belangrijke reden die aanleiding vormt voor toewijzing van de voorziening als de cliënt geen in redelijkheid van hem te vragen mogelijkheden heeft om zelf voor een passende oplossing te zorgen (CRvB 21-05-2012, nr. 11/5321 WMO). Dit heeft de CRvB geoordeeld onder de Wmo 2007 (ECLI:NL:CRVB:2012:BW6810). Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke reden, is dus van belang of de cliënt mogelijkheden had om zelf voor een oplossing te zorgen.

Bij g.: als een cliënt verhuist, moet hij zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat men een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de gemeente neerlegt. Met “verhuizen” wordt hier overigens niet alleen gedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die hier normaal gesproken aan voorafgaan, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract.

Voor de toepassing van deze weigeringsgrond is het belangrijk dat het college zicht heeft op de aangepaste of eenvoudig aan te passen woningvoorraad. Daarnaast moet het college inwoners goed informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat sprake is van een verhuizing naar de voor de situatie van cliënt meest geschikte woning. Er is sprake van een omkering van de bewijslast als cliënt verhuist vanuit een andere gemeente en zich niet vooraf tot het college heeft gewend om alternatieven te bespreken of om toestemming te vragen. Onder deze omstandigheden is het aan de cliënt om aan de hand van controleerbare gegevens aannemelijk te maken dat er geen geschikte woning beschikbaar was. Dit volgt uit CRvB 13-04-2011, nrs. 09/3047 WMO e.a.

Bij i.: er worden geen voorzieningen verstrekt die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Artikel 4:5 Aanvullende criteria beschermd wonen

Op grond van de Wmo 2015 ligt de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen bij alle gemeenten. Het gemeentebestuur van Zutphen heeft het gemeentebestuur van Deventer de bevoegdheid gegeven voor de uitvoering van deze taken. Op basis van het derde lid kan het gemeentebestuur van Deventer hierbij het door hen vastgestelde beleid hanteren.

Artikel 4:6 Aanvullende criteria opvang
Op grond van de Wmo 2015 ligt de verantwoordelijkheid voor opvang bij alle gemeenten. Het gemeentebestuur van Zutphen heeft het gemeentebestuur van Deventer de bevoegdheid gegeven voor de uitvoering van taken op het gebied van maatschappelijke opvang en heeft het gemeentebestuur van Apeldoorn de bevoegdheid gegeven voor de uitvoering van taken op het gebied van opvang als gevolg van huiselijk geweld. Op basis van het vierde lid kan het gemeentebestuur van Apeldoorn hierbij het door hen vastgestelde beleid hanteren.

Artikel 4:7 Aanvullende criteria voor lokaal verplaatsen
De te verstrekken maatwerkvoorziening voor vervoer is voldoende passend als deze de cliënt in staat stelt tot lokale verplaatsingen (CRvB 27-6-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1961 en CRvB 27-6-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1972). Het college hoeft dus geen rekening te houden met een bovenregionale vervoersbehoefte (CRvB 9-5-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1487). Op basis van jurisprudentie kan het college in principe volstaan met een voorziening of een combinatie van voorzieningen, waarmee een cliënt 1.500 tot 2.000 kilometer per jaar kan reizen (CRvB 29-02-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BV7463, CRvB 06-06-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BW7705, Rechtbank Noord-Nederland 25-7-2018, ECLI:NL:RBNNE:2018:3496). Als de cliënt een hogere vervoersbehoefte heeft, dan is het aan de cliënt om dit aan de hand van concrete en verifieerbare gegevens aan te tonen.

Per 1 juli 2024 zijn in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) aanvullende brandveiligheidsvoorschriften in werking getreden. Hierdoor mogen brandgevaarlijke objecten, waaronder scootmobielen en fietsen, niet langer worden gestald in gemeenschappelijke gangen en andere vluchtroutes van woongebouwen vanwege brandveiligheidsvoorschriften. Hierdoor kan het voorkomen dat een scootmobiel, wegens het ontbreken van een geschikte en brandveilige stallingsmogelijkheid, niet als passende maatwerkvoorziening kan worden verstrekt. In dat geval wordt onderzocht op welke andere wijze de inwoner kan worden gecompenseerd voor zijn beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie, bijvoorbeeld door middel van een alternatieve vervoersvoorziening.

Artikel 4:8 Aanvullende criteria voor huishoudelijke hulp
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 5 Een persoonsgebonden budget

Artikel 5:1 Aanvraag voor een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget
Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, is het college hier zelfs toe verplicht. Als de cliënt in aanmerking wil komen voor een pgb, moet hij op grond van deze verordening een budgetplan opstellen. In deze bepaling is aangegeven welke onderdelen in ieder geval opgenomen moeten zijn in dat budgetplan. Een aantal zaken volgen rechtstreeks uit de wet. De Wmo 2015 noemt in artikel 2.3.6 namelijk een aantal criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb. Deze criteria komen terug in het budgetplan en het college kan op deze manier toetsen of aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan.

Artikel 5:2 Aanvullende criteria persoonsgebonden budget
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting op het tweede lid na. Op basis van het tweede lid is het mogelijk om de SVB te verzoeken om betalingen uit het pgb tijdelijk op te schorten, bijvoorbeeld in situaties waarbij de cliënt tijdelijk in het ziekenhuis is opgenomen of voor langere tijd in het buitenland verblijft. De voorziening hoeft dan niet direct te worden beëindigd, maar kan tijdelijk worden stop gezet.

Artikel 5:3 Afwijzingsgronden persoonsgebonden budget
In het eerste lid is een aantal kostenposten vermeld die niet uit het pgb gefinancierd mogen worden. Het pgb is enkel en alleen bedoeld voor financiering van de noodzakelijke voorziening. Het pgb bevat om die reden ook geen vrij besteedbaar deel.

Artikel 5:4 Onderscheid formele en informele hulp
Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp.

Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een zorgaanbieder of door een zelfstandige hulpverlener (ZZP-er). Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer het om een hulpverlener uit het sociaal netwerk van de cliënt gaat. Bij hulpverlening door een persoon uit het sociale netwerk, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die voldoet aan de criteria als vermeld

in het tweede lid van dit artikel; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook bijvoorbeeld familieleden of vrienden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Informele hulp is alle hulp die geboden wordt door personen uit het sociaal netwerk van de cliënt of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig ondersteuning verlenen.

Artikel 5:5 Hoogte persoonsgebonden budget
In de verordening moet in ieder geval worden bepaald hoe de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn (artikel 2.1.3, tweede lid 2, onder b. van de wet). In de Memorie van toelichting is vermeld dat het gemeentebestuur bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor het gemeentebestuur verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39). Het gemeentebestuur heeft daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Het gemeentebestuur kan verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners.

In het eerste lid, onder a. is het tarief vastgelegd voor woonvoorzieningen en hulpmiddelen. Het maximale tarief wordt bepaald aan de hand van de zorg in natura-tarieven. Als de cliënt aangeeft dat de voorziening voor een lager tarief ingekocht kan worden, mag uitgegaan worden van dit lagere tarief. Als de gemeente voor de betreffende zaak geen overeenkomst heeft met een leverancier, wordt de hoogte van het pgb op offertebasis bepaald.

In het eerste lid, onder b. is het tarief vastgelegd voor huishoudelijke hulp.

In het eerste lid, onder c. is het tarief vastgelegd voor begeleiding en persoonlijke verzorging.

In het eerste lid, onder d. is het tarief vastgelegd voor respijtopvang.

In het eerste lid, onder e. is het tarief vastgelegd voor vraagafhankelijk vervoer.

In het eerste lid, onder f. is het tarief vastgelegd voor vraagafhankelijk vervoer.

Als de relatie met de hulpverlener een arbeidsovereenkomst is (dus met verplichte werkgeverspremies), verhoogt de gemeente het pgb tarief met een opslag voor die premies. Zo kan de budgethouder binnen het toegekende pgb zowel het afgesproken loon als de werkgeverslasten laten betalen door de SVB (tweede lid).

In het derde lid van dit artikel is in feite een minimum vastgelegd voor de hoogte van het pgb in individuele gevallen. Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a. van de wet). Tegelijkertijd moet het pgb toereikend moet zijn om de zorg en ondersteuning in te kopen (artikel 2.3.6, eerste lid van de wet). Het college moet daarom in ieder individueel geval toetsen of met het vastgestelde tarief inderdaad de benodigde voorziening kan worden ingekocht. Blijkt dat niet zo te zijn, dan moet de hoogte van het pgb voor die individuele situatie worden aangepast. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de aangewezen voorziening bij ten minste één aanbieder moet kunnen worden ingekocht. Dit uitgangspunt sluit aan bij jurisprudentie over de hoogte van het pgb (CRvB 19-09-2012, nr. 10/3482 WMO en Rechtbank Overijssel 20-02-2017, nr. 16/1676 AK/ZWO).

In het vierde lid is bepaald dat het college nadere regels vast kan stellen over de hoogte van de pgb.

Hoofdstuk 6 Financiële tegemoetkoming

Artikel 6:1 Financiële tegemoetkoming
Het gemeentebestuur mag bepaalde voorzieningen ook in de vorm van een financiële tegemoetkoming verstrekken. Het is aan het gemeentebestuur om dit wel of niet te doen.

Hoofdstuk 7 Bijdragen

Artikel 7:1 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen
In tweede lid is geregeld voor welke algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen het zogenaamde abonnementstarief per maand geldt. Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie is er in belangrijke mate sprake van persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de

grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Voorbeelden zijn begeleiding en huishoudelijke hulp. Het gemeentebestuur kan er daarnaast voor kiezen ook andere algemene voorzieningen onder het abonnementstarief te brengen. Bij de in het achtste lid vermelde algemene voorzieningen is geen sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie en is ervoor gekozen een andere bijdrage te hanteren.

Artikel 7:2 Ritbijdrage vraagafhankelijk vervoer
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7:3 Vervoer van en naar dagbesteding (routegebonden vervoer)
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 8 Toezicht en handhaving

Artikel 8:1 Toezicht
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 8:2 Maatregelen onterechte toekenning voorzieningen en wangedrag
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Hoofdstuk 9 Kwaliteit en klachten

Artikel 9:1 Kwaliteitseisen en bestrijding oneigenlijk gebruik
Het gemeentebestuur moet in de verordening bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan de aanbieders van voorzieningen. Die eisen kunnen ook betrekking hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel (artikel 2.1.3, tweede lid, onder c. van de wet).

De regering heeft benadrukt dat de kwaliteitseisen die de wet zelf stelt aan aanbieders (in de artikelen 3.1 e.v. van de wet) daarbij uitgangspunt zijn (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 135). De eis dat een voorziening van goede kwaliteit moet zijn, biedt veel ruimte voor gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning. In het tweede en derde lid is een aantal kwaliteitseisen uitgewerkt.

Artikel 9:2 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden
Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan, is de gemeente verplicht om in de verordening regels te stellen (artikel 2.6.6, eerste lid van de wet). In artikel 5.4 van het uitvoeringsbesluit is uitgewerkt wat hierin van de gemeente wordt verwacht. Doel is dat een vaste of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die derden verlenen in opdracht van het college.

De verplichting in het uitvoeringsbesluit om een reële prijs te hanteren, ziet alleen op diensten. Het kan daarbij zowel gaan om diensten in het kader van een algemene voorziening als diensten in het kader van een maatwerkvoorziening. Het college moet bij de prijsstelling o.a. rekening houden met de continuïteit in de hulpverlening. Die specifieke eis geldt alleen voor diensten in het kader van een maatwerkvoorziening. In het uitvoeringsbesluit is uitgewerkt welke kostprijselementen de gemeente in ieder geval moet meenemen om te kunnen spreken van een vaste of reële prijs. Die kostprijselementen zijn ook vermeld in deze verordening (tweede en derde lid).

Voor de uitvoeringspraktijk zijn handreikingen over de normering van kostprijselementen beschikbaar die colleges en aanbieders kunnen toepassen om te komen tot een reële prijs.

Een vaste prijs of reële prijs wordt onder andere gebaseerd op de kosten van de beroepskracht. Hieronder vallen loonkosten en andere kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid. Als uitgangspunt geldt dat een aanbieder beroepskrachten inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Het college moet zich dus een beeld vormen van de vereiste activiteiten en de daaraan verbonden reële kosten. Het college baseert een reële prijs vervolgens op de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de aanbieder in de betreffende sector moeten worden gehanteerd. In Nederland zijn immers bij veel aanbestedingen de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten van toepassing. Daarmee gelden die bepalingen voor alle werknemers in de betreffende sector. Als op een beroepskracht geen collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing is, omdat het bijvoorbeeld gaat om een zelfstandige zonder personeel of een buitenlandse aanbieder (Europese aanbesteding), wordt van colleges evengoed verwacht een reële kostprijs te hanteren die qua arbeidsvoorwaarden gelijk is aan de positie van een werknemer en de wijze van kostprijsopbouw te motiveren.

Naast de kosten van de beroepskracht is een reële prijs gebaseerd op directe en indirecte kostprijselementen als een redelijke mate van overheadkosten, een voor de sector reële mate van niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg, reis- en opleidingskosten, indexatie van loon en prijs binnen een overeenkomst en kosten als gevolg van gemeentelijke eisen zoals rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.

Het vaststellen van een reële prijs door het college heeft pas effect als duidelijk is voor welk proces het college die prijs moet gebruiken. De vastgestelde reële prijs moet daarvoor zijn plaats te krijgen in de aanbestedingsprocedure en in de overeenkomst met de derde.

Het college moet de overheidsopdracht te gunnen op grond van het criterium van de 'economisch meest voordelige inschrijving' (op grond van artikel 2.114, eerste lid van de Aanbestedingswet 2012 en artikel 2.6.4, tweede lid van de wet). Overigens kan het college in afwijking hiervan een overheidsopdracht niet enkel op grond van het criterium de laagste prijs gunnen (artikel 2.6.4, derde lid van de wet). Het college moet bij het criterium 'economisch meest voordelige inschrijving' in de aankondiging van de opdracht bekendmaken welke nadere criteria hij toepast met het oog op de toepassing van dat criterium (artikel 2:115 van de Aanbestedingswet 2012). Die nadere criteria kunnen onder meer prijs en kwaliteit betreffen. De toepassing van het criterium 'prijs' betekent dat de inschrijving met de laagste prijs het beste scoort op dat criterium. De vastgestelde reële prijs wordt opgenomen in de aankondiging of de aanbestedingsstukken als eis, zodat een inschrijving geen prijs bevat die lager is dan de vastgestelde reële prijs. De vaststelling van de reële prijs betreft een besluit van het college ter voorbereiding op een privaatrechtelijke rechtshandeling (gunningsbeschikking) waartegen geen beroep kan worden ingesteld (artikel 8:3 van de Awb). De reguliere rechtsbescherming bij aanbestedingsprocedures staat uiteraard gewoon open. Aan dit besluit moet een zorgvuldige afweging ten grondslag liggen (artikel 3:4 van de Awb). De inschrijvingen die niet voldoen aan de eis van de reële prijs zijn ongeldig. Het college moet ongeldige inschrijvingen ter zijde leggen, de betrokken ondernemers komen niet meer in aanmerking voor de gunning. Het artikel vormt dus een toetsingskader voor het gunnen van de overheidsopdracht voor maatschappelijke ondersteuning en vult deze bevoegdheden op grond van de Aanbestedingswet 2012 nader in op grond van artikelen 2.6.4 en 2.6.6 van de wet. Het is dus van belang om de reële prijs goed en objectief te onderbouwen. Deze artikelen vormen een lex specialis ten opzichte van de algemene bevoegdheden van de Aanbestedingswet 2012.

In het eerste lid van dit artikel wordt geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde, ofwel een vaste prijs vaststelt, ofwel een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. Als het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Als het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

Bij het vaststellen van de prijs moet het college op grond van het tweede lid rekening houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht. Het college moet ook rekening houden met de continuïteit in de hulpverlening, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeente. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt als de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

Het college moet op grond van het derde lid de vaste prijs of de reële prijs voor diensten minimaal baseren op de in dit artikel genoemde kostprijselementen.

Artikel 9:3 Meldingsregeling calamiteiten en geweld
De aanbieder moet bij de toezichthoudend ambtenaar onverwijld melding doen van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. Onder 'calamiteit' wordt verstaan een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een cliënt heeft geleid. Onder 'geweld bij de verstrekking van een voorziening' wordt verstaan seksueel binnendringen van het lichaam van of ontucht met een cliënt en lichamelijk en geestelijk geweld jegens een cliënt, door een beroepskracht dan wel door een andere cliënt met wie de cliënt gedurende het etmaal of een dagdeel in een accommodatie van een aanbieder verblijft.

Het college kan een of meerdere toezichthouders aanwijzen die toezicht houden op de naleving van de wet (artikel 6.1 van de wet). In aanvulling hierop regelt dit artikel dat het college een regeling opstelt over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 9:4 Klachtenregeling en medezeggenschap
Dit artikel bevat een verplichting voor de aanbieders om te beschikken over een regeling voor de afhandeling van klachten en voor de medezeggenschap van cliënten.

Hoofdstuk 10 Beleidsparticipatie

Artikel 10:1 Betrekken van ingezetenen bij het beleid
Dit artikel geeft uitvoering aan de verplichting in artikel 2.1.3, derde lid van de wet om in de verordening te bepalen op welke manier ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de wet. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning. Inbreng van cliënten en hun vertegenwoordigers wordt echter extra aangestipt. Zij weten door hun ervaring immers als geen ander welke drempels er zijn en hoe deze weggenomen kunnen worden. Daarom is het van belang dat zij al vanaf het begin van de beleidsontwikkeling volledig worden betrokken. Daarbij moet onder andere gelet worden op de diversiteit van de doelgroep.

Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Artikel 11:1 Hardheidsclausule
Op grond van dit artikel kan het college één of meer artikelen van deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang van het bieden van maatschappelijke ondersteuning, leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Dit kan echter alleen in die gevallen die niet zijn voorzien ten tijde van het vaststellen van de verordening. Wordt een geval onder de hardheidsclausule gebracht, dan heeft dit tot gevolg dat de verordening op dit punt moet worden aangepast. Het geval is immers voorzienbaar geworden.

Artikel 11:2 Intrekking oude verordening
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 11:3 Inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 11:4 Overgangsrecht
In dit artikel is het overgangsrecht geregeld. In het eerste lid is duidelijk gemaakt dat bestaande rechten en plichten doorlopen, totdat een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden. Op basis van het tweede lid worden aanvragen die nog bij het college in behandeling zijn, op grond van deze verordening beoordeeld. Op basis van het derde lid wordt op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de voorheen geldende verordening beslist op basis van die (voorheen geldende) verordening.

Artikel 11:5 Citeertitel
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.